

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 76/02

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júla 2002 predbežne prerokoval sťažnosť D. T., bytom K., zastúpeného advokátom JUDr. R. S., K., na začatie konania pre porušenie ústavného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Všeobecnej úverovej banky, a. s., Mlynské nivy 1, Bratislava a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť D. T. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. januára 2002 doručená sťažnosť D. T., bytom K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv garantovaných v čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Všeobecnej úverovej banky, a. s., so sídlom Mlynské nivy 1, Bratislava (ďalej aj „odporca“), a to tým, že „bez právneho dôvodu vyvlastnila (stiahla) z účtu svojho klienta položky, pričom nevydala klientovi daňové doklady, dosvedčujúce oprávnenosť ich vyvlastnenia (stiahnutia).“

Porušenie uvedených základných práv vidí sťažovateľ aj v tom, že podľa jeho názoru „absentuje tiež orgán, ktorý by kontroloval činnosť VÚB, a. s., a ktorý by riešil sťažnosti voči nezákonnému postupu tejto organizácie.“

Sťažovateľ uviedol, že 6. apríla 2001 požiadal VÚB, a. s., Bratislava, pobočku Košice - vidiek o zaslanie daňových dokladov, na základe ktorých mu boli naúčtované debetné položky z 21. októbra 1997 (poplatok za platbu) vo výške 37,50 USD, zo 4. novembra 1997 (výloha zahraničnej banky) vo výške 30 USD a z 18. novembra 1997 (výlohy spojené so šetrením reklamácie) vo výške 100 Sk. Požadované daňové doklady sťažovateľ neobdržal, ale dostal iba dotlače výpisov z účtu, ktoré nepovažuje za daňové doklady podľa platných predpisov. Sťažovateľ svoju žiadosť o vydanie daňových dokladov (nie však dotlače výpisov z účtu) po dlhú dobu opakovane adresoval na rôzne orgány odporcu, ale aj na štátne orgány, napriek tomu tieto mu vydané neboli.

Sťažovateľ sa podľa svojho presvedčenia nemá možnosť domôcť sa vydania daňových dokladov na všeobecnom súde, pretože „takéto rozhodnutie by bolo v podstate nevykonateľné“ a „nemá možnosť domôcť sa ochrany svojich ústavných práv, nakoľko uvedenú problematiku neposudzuje ani Generálna prokuratúra, ani Ministerstvo financií, Národná banka Slovenska či Daňové riaditeľstvo SR“.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, sťažovateľ žiada vydať rozhodnutie o tom, že „boli porušené základného práva navrhovateľa – právo domáhať sa svojho práva na orgáne Slovenskej republiky, tak, ako mu to zaručuje čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na ochranu jeho vlastníctva v zmysle čl. 20 Ústavy SR. Navrhovateľ žiada ďalej Ústavný súd, aby vydal rozhodnutie, že VÚB a. s. Bratislava je povinná vydávať daňové doklady v zmysle platných právnych predpisov“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané zjavne oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z návrhu vyplýva, že sťažovateľ namietal porušenie jednak ústavného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy odporcom, ku ktorému malo dôjsť tým, že odporca bez právneho dôvodu mal stiahnuť z účtu sťažovateľa finančné položky bez vydania daňových dokladov, a namietal tiež porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože je toho názoru, že nemá možnosť kontroly činnosti nezákonného postupu odporcu ani na súde, ani na inom orgáne štátu.

1. Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie jeho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, ktorého sa mal dopustiť odporca tým, že bez právneho dôvodu stiahol z jeho účtu finančné položky bez vydania daňových dokladov, ústavný súd poukazuje predovšetkým na citovaný čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrana tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorého

namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ môže v danej veci na ochranu svojho vlastníctva (peňažných prostriedkov stiahnutých údajne bez právneho titulu z jeho účtu) a za účelom vydania daňových dokladov uplatniť príslušný právny prostriedok nápravy v konaní pred všeobecným súdom, ak sa domnieva, že došlo k neoprávnenému zásahu do jeho vlastníckeho práva a k nevydaniu účtovných dokladov, hoci k vydaniu takýchto dokladov podľa platných predpisov alebo na základe záväzkového vzťahu zo strany odporcu malo dôjsť.

Všeobecné sudy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám alebo právnickým osobám zaručuje. V zásade len po vyčerpaní opravných prostriedkov, ktoré im ako účastníkom konania priznáva Občiansky súdny poriadok a príslušný hmotnoprávny predpis, môže byť prípustná sťažnosť na ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 12/02).

Vzhľadom na to, že sťažovateľ ešte nevyčerpal tie účinné a dostupné právne prostriedky, ktoré môže uplatniť v konaní pred všeobecným súdom na ochranu svojho vlastníckeho práva a na vydanie účtovných dokladov, a domáhal sa svojou sťažnosťou ochrany práv, ktoré podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nepatria do právomoci ústavného súdu, ústavný súd musel z tohto dôvodu jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po predbežnom prerokovaní v senáte odmietnuť.

2. Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy, treba konštatovať, že ako to z uvedeného vyplýva, sťažovateľ sa doposiaľ vôbec nedomáhal na príslušnom súde alebo inom štátnom orgáne ochrany svojho namietaného práva.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu jedným z dôvodov odmietnutia sťažnosti je jeho zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť v prípade, ak ústavný súd nezistí

priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namietal (mutatis mutandis I. ÚS 7/00).

Keďže v danom prípade sa sťažovateľ svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vôbec nedomáhal, preto ani nemohlo dôjsť k porušeniu jeho ústavného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy *prima facie* nebolo možné konštatovať priamu súvislosť medzi postupom žiadneho orgánu štátu a základným právom, porušenie ktorého sťažovateľ namietal.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo potrebné sťažnosť v časti namietajúcej porušenie ústavného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. Napokon ústavný súd zistil, že predmetná sťažnosť je podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde zjavne neopodstatnená aj z toho dôvodu, že nesmeruje proti takému orgánu, ktorý má atribúty orgánu verejnej moci. Z ustanovenia čl. 127 v spojení s čl. 124 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy totiž vyplýva, že sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je možné domáhať sa ochrany základných práv a slobôd proti takému rozhodnutiu, opatreniu alebo iného zásahu uvedeného orgánu, ktorým tento autoritatívne zasiahol do právnej sféry sťažovateľa. V danom prípade však sťažnosť smeruje proti VÚB, a. s., teda proti subjektu súkromného práva, proti ktorému nie je možné podať ústavnú sťažnosť.

Z uvedených dôvodov ústavný súd o sťažnosti D. T. rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júla 2002